

Minister Finansów

Warszawa, 19 grudnia 2023 roku

Sprawa: Petycja dotycząca wprowadzenia zwolnienia od VAT gminnych
przewozów pasażerskich
Znak sprawy: PT1.056.4.2023
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie z 16 listopada 2023 r., zatytułowane „1489/23 petycja”, uprzejmie informuję.

W wystąpieniu tym zawarto postulat zmian w ustawie o funduszu rozwoju przewozów autobusowych¹ poprzez dodanie następującego tekstu:

„Gminne przewozy pasażerskie zwolnione są stawki podatku VAT jako umowy przewozowej, postępowania przetargowego oraz usług związanych z transportem gminnym”.

W petycji wskazano, że: *„Likwidacja podatku VAT w gminnym transporcie zbiorowym zapobiegnie wykluczeniu komunikacyjnemu z uwagi na zmniejszeniu stawek i kwoty umowy przewozowej”.*

Odnosząc się do powyższego postulatu należy w pierwszej kolejności zauważyć, że kwestie dotyczące opodatkowania podatkiem od towarów i usług (VAT) są uregulowane w przepisach ustawy o VAT² oraz przepisach wykonawczych do tej ustawy i powinny pozostać przedmiotem wyłącznie tychże regulacji.

¹ W ocenie Ministerstwa Finansów chodzi o ustawę z dnia 16 maja 2019 r. o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2464, ze zm.).

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 1570, z późn. zm.).

Wskazać również należy, że zgodnie z art. 4 ustawy o VAT, ulgi i zwolnienia podatkowe udzielone na podstawie innych ustaw niż ustawa o VAT nie mają zastosowania do tego podatku.

Reasumując - wszystkie czynności wykonywane przez podatników podatku VAT powinny być oceniane, pod kątem skutków w tym podatku, wyłącznie na podstawie przepisów ustawy o VAT oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie.

Odnosząc się do postulowanego zwolnienia od VAT „*umowy przewozowej, postępowania przetargowego oraz usług związanych z transportem gminnym*” należy zauważyć, że przekazywane środki związane z tymi czynnościami mogą stanowić wynagrodzenie za świadczenie usług transportu pasażerskiego.

W tym kontekście należy zauważyć, że przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej (w Polsce funkcjonuje jako podatek od towarów i usług) objęte są ścisłą harmonizacją w Unii Europejskiej. Oznacza to obowiązek zapewnienia zgodności krajowych przepisów w zakresie VAT z prawem UE, w tym przede wszystkim z dyrektywą VAT³, a także z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W konsekwencji Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, posiada bardzo ograniczoną możliwość kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie, w tym polityki stawek VAT i zwolnień od podatku. Rozwiązania te nie mogą wykraczać poza ramy nakreślone przepisami unijnymi.

Odpowiadając wprost na wyrażoną w petycji propozycję zwolnienia od opodatkowania VAT wskazanych czynności wskazać należy, że przepisy dyrektywy VAT nie przewidują możliwości objęcia takich czynności zwolnieniem od podatku (tytuł IX dyrektywy VAT - art. 131 - 166).

Jednocześnie należy zauważyć, że w oparciu o przepisy dyrektywy VAT, które przewidują możliwość stosowania stawki obniżonej w odniesieniu do przewozu osób i transportu towarzyszących im towarów, takich jak bagaż (art. 98 ust. 1 i poz. 5 załącznika nr III do dyrektywy VAT), w Polsce usługi te są obecnie opodatkowane obniżoną do 8% stawką VAT.

Powyższe wynika obecnie z art. 41 ust. 2 w związku z art. 146ea pkt 2⁴ (a od 1 stycznia 2024 r. - z art. 146ef ust. 1 pkt 2) oraz poz. 38, 39 i 41 załącznika nr 3 do ustawy o VAT.

W ww. pozycjach załącznika nr 3 do ustawy o VAT wymienione zostały następujące usługi:

- transport kolejowy pasażerski międzymiastowy (PKWiU 49.10) - poz. 38,
- transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski (PKWiU 49.31) - poz. 39,
- pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany (PKWiU 49.39) - poz. 41.

Należy dodać, że w związku z opodatkowaniem określonych czynności podatnikowi przysługuje, co do zasady, prawo, o którym w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, tj. prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług wykorzystywanych do wykonywania czynności opodatkowanych.

³ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.).

⁴ Art. 146ea ustawy o VAT dotyczy stawek VAT stosowanych w 2023 r.

W przypadku, gdy określona czynność jest objęta zwolnieniem od podatku - prawo to (odliczenie) nie przysługuje. Powyższe gwarantuje realizację jednej z podstawowych zasad systemu VAT, tj. zasady neutralności, zgodnie z którą podatnik uczestniczący w obrocie gospodarczym nie ponosi ciężaru tego podatku, podatkiem bowiem jest obciążony ostateczny konsument danego świadczenia.

Możliwość odliczenia podatku naliczonego może wpływać na cenę świadczeń (np. usług transportowych) oferowanych przez podatnika VAT. Brak możliwości odliczenia podatku naliczonego od nabytych przez niego towarów lub usług może oznaczać, że wliczy on nieodliczony podatek w cenę swojego świadczenia (i z reguły w istocie taki jest skutek braku prawa do odliczenia), co oznacza podwyższenie ceny tego świadczenia dla jego odbiorcy.

Mając na uwadze przedstawione wyżej okoliczności, a w szczególności uregulowania obowiązujące członków Unii Europejskiej dotyczące zakresu stosowania zwolnień od podatku, nie jest możliwe przyjęcie propozycji zawartej w przedmiotowym wystąpieniu, czyli zastosowanie do omawianych czynności zwolnienia od podatku VAT.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Paweł Selera
Dyrektor

Klauzula przetwarzania danych osobowych Ministra Finansów⁵.

Do wiadomości:

Ministerstwo Infrastruktury

⁵ <https://www.gov.pl/web/finanse/klauzula-przetwarzania-danych-osobowychudostepnionych-droga-elektroniczna>